
Rozhovor s Jiřím Rákosníkem

Rozhovor s Jiřím Rákosníkem

1.4.2008, 17:30, pořad: Dvacet minut Radiožurnálu

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Tak jako každý všední den krátce po půl šesté začíná Dvacet minut Radiožurnálu. U jejich mikrofonu bude otázky klást Martin Veselovský. Dobré pozdní odpoledne. To, co, obrazně řečeno, zlomilo vaz ministryni školství Daně Kuchtové, nebo balík více než padesáti miliard korun pro českou vědu a výzkum, nebo také spor o to, kdo a jak bude evropské peníze čerpat. Takto různě se dá nahlížet na operační program Výzkum a vývoj pro inovace, tedy na mapu toho, jak se k oněm miliardám na evropských strukturálních fondech dostat. Se skluzem minimálně sedmi měsíců byl konečně tento poslední operační program schválen a snad tedy nic nebrání v tom, aby začal být plněn plán nebo sen českých vědeckých funkcionářů a politiků, jak učinit z Česka centrum výzkumných center na světové úrovni a jak přimět českou vědu stát se komerční a tedy výdělečnou. Hostem příštích Dvaceti minut bude matematik a člen Akademické rady Akademie věd odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie Jiří Rákosník. Dobrý den, vítejte v rozhlase.

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

-----
Dobrý den.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Představme si v Bruselu sedící balík zhruba třiapadesáti miliard korun, to je podle kurzu euro vůči koruně. Je toto lákadlo důvodem případného rozkmitnutí se české vědecké obce.

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

-----
Tak já doufám a nejsem sám, že ne, ve skutečnosti, že ne, je to obrovský balík peněz a myslím si, že je těch peněz tolik, že budeme mít naopak spíš trochu problémy, abychom to v tom krátkém období smysluplně utratili nebo tedy, přesněji řečeno, investovali.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

To znamená, ten, řekněme, hrozící potencionální balík peněz negeneruje nějaké spory teď v tuto chvíli uvnitř vědecké obce?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

-----
Já bych to nenazval spory. Samozřejmě vznikají určité, určitá napětí nebo určité obavy, aby někdo si nekladl příliš velké nároky a tím pádem neomezil někoho jiného, ale musím znova opakovat, že když si to někdo rozmyslí, kolik to je peněz, co se za to dá pořídít, tak se mi zdá, že pro smysluplné projekty těch peněz je skutečně poměrně dost.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Tak vy, pane doktore Rákosníku, máte poměrně přesnou představu o tom, jaké jsou finanční toky minimálně uvnitř Akademie věd České republiky. Dokážete odhadnout, jestli je vůbec možné do roku 2013 ty peníze, těch třiapadesát miliard vyčerpat?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak já pořád doufám, že ano, znamená to ovšem velmi intenzivně na tom pracovat, bohužel došlo k tomu skluzu, který jste zmínil, ten program vlastně ve skutečnosti ještě není schválen a měl by se schválit v nejbližších dnech. Akademie věd, aspoň, co se týče těch velkých, takzvaných velkých projektů, se už delší dobu na to připravujeme, riskujeme, že nakonec třeba ten projekt, který připravujeme nebo ty projekty, které připravujeme, nebudou schváleny, ale nicméně musíme do toho rizika jít a investujeme už do přípravy, takže například jsme vyslali některé pracovníky na školení do zahraničí, aby byli připraveni ty projekty budovat, investujeme do přípravných prací projektových, do územních rozhodnutí a podobně.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace není sice ještě schválen vládou, na druhou stranu už minimálně na webových stránkách ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy visí zmínka či tisková zpráva, že je hotov. Viděl jste ho?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Viděl jsem ho, neměl jsem moc času ho prostudovat, protože ta zpráva se tam objevila teprve nedávno a my jsme ...

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Kromě jiného je to poměrně dlouhý dokument.

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Je to velmi dlouhý dokument, ano, a je obtížné narychlo se v tom orientovat, vlastně k jakým změnám došlo, protože to už je skutečně mnohá verze, těch verzí bylo v poslední době mnoho. Já se obávám, tak jak jsem ho stačil prolistovat a diskutovat s kolegy, že ten dokument ještě bude potřebovat přinejmenším podstatnou redakční práci, ale to podstatné snad, doufejme, tam asi je v tuto chvíli v pořádku.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Redakční práce znamená, co se slohů týče?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Slohů, co se týče slohů i řekněme smysl některých formulací, zdá se nám, že některé formulace jsou takové, jako že, říkají poměrně málo, nebo že se dají vykládat různým způsobem, myslím si, že to je potřeba ještě trochu promyslet, ale jako celek, asi už se to příliš měnit nedá.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

To znamená, v tuto chvíli jako zástupce Akademie věd České republiky nemáte nějaké koncepční výhrady k tomu, jak ten operační program vypadá?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Já myslím, že ani nemůžeme mít, protože na to už je zkrátka pozdě, dalo by se jistě diskutovat ještě dlouho o tom, jestli to má být tak nebo onak, ten dokument se vyvíjí už řadu let a je to prostě výsledek, řekněme, určitého kompromisu.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

To znamená, že i kdyby na krásně se tam objevily ještě nějaké chyby či nepřesnosti jaksi v podstatě toho operačního programu, tak teď už není příliš čas na nějaké hrátky, teď je prostě potřeba vzít, tak jak to leží a běží a snažit se pracovat s tím daným programem?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Ano. Já bych neřekl, že tam jsou chyby takové, které by mohly způsobit a priori nějaké nepříjemnosti nebo nějaké chyby v budoucnosti, ale spíš jsou tam formulace, které připouští různé výklady a bude spíš záležet na tom, jakým způsobem

se to bude dále skutečně aplikovat, protože teď přijde ta fáze, kdy se musí opravdu připravit konkrétní dokumenty, jak s tímto rámcovým programem, s tímto rámcovým dokumentem, jak pracovat v praxi.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Celé je to o penězích, které jsou nachystány ve strukturálních fondech Evropské unie do roku 2013 pro českou vědu a výzkum. Je ten operační program a tyto peníze jsou klíčové pro českou vědu?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak zcela nepochybně. Víme o tom, že už od roku 89 ty prostředky, které stát dává do výzkumu a vývoje v České republice, jsou poměrně skromné, vláda mnohokrát odložila svůj dávný slib, že bude dávat jedno procento hrubého domácího produktu do podpory výzkumu a vývoje. V tuto chvíli je to na šesti desetínách toho procenta. A vlastně existuje značný vnitřní dluh ve vybavenosti vědeckých pracovišť, ať už tedy třeba na vysokých školách, v Akademii věd nebo i v průmyslovém výzkumu. To se postupně daří v posledních letech trochu dohánět, ale ten dluh je tak obrovský, že toto bude jistě velmi důležitá podstatná injekce.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

A kdybych zmínil, teď nebudu a ani nemohu z hlavy citovat přesně jména, ale vím, že se už zhruba dva roky z vnitra vědecké obce objevují hlasy, že financování české vědy je v podstatě už v pořádku, co se toho objemu týče. Struktura toho financování, to je jiná věc, ale že objem peněz už je celkem v pořádku, tak s tím nesouhlasíte?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak, takhle, ta částka, která se nyní dává ze státního rozpočtu, samozřejmě není malá. Kdyby ty peníze byly skutečně smysluplně využívány, tak bychom mohli být do určité míry spokojeni. Na druhé straně, jestliže chceme být opravdu vyspělou zemí, chceme opravdu držet krok s vyspělými zeměmi ve světě, v Evropě, tak bychom měli do toho, co bude, budovat, co bude připravovat budoucí ekonomické výnosy, bychom měli investovat odpovídajícím způsobem, to znamená, na úrovni, řekněme, aspoň toho jednoho procenta HDP, tak jak se shodla Evropská unie.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Jenom, abychom si to dali do poměru vůči tomu balíku peněz, které jsou nachystány v Bruselu, obrazně řečeno, česká věda ročně dostává, pokud se úplně nepletu, něco přes dvacet miliard korun?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Ano, v tomto roce je to asi dvacet tři miliard, v příštím roce by to mělo být dvacet pět a je plán, že v dalších letech by to mělo vždycky přibývat zhruba o dvě miliardy ročně.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Říká zatím ve Dvaceti minutách Radiožurnálu matematik a člen Akademické rady Akademie věd odpovědný za finanční záležitosti akademie Jiří Rákosník. Pane doktore Rákosníku, prvním jasně deklarovaným cílem programu, toho operačního programu, o kterém hovoříme, je vybudování vědeckých Center excellence, jak si to představujete vy osobně?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak vědecká Centra excellence, to je jedna část toho operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, takzvaná prioritní osa číslo jedna, kde se mají budovat celky, které skutečně mají dosáhnout takové kapacity a takové kvality, aby byli srovnatelné se špičkovými evropskými nebo rovnou světovými pracovišti.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Koho bude, nebo jaká ta centra bude budovat či podporovat Akademie věd?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak to je otázka poměrně obtížná, já na to nedokážu přesně odpovědět, protože, protože vlastně ta centra nebo vůbec ten operační program je koncipován tak, že jednotlivé subjekty připravují projekty. My samozřejmě si monitorujeme v Akademii věd, která pracoviště, jaké projekty se dávají, ale já nemohou dát ruku do ohně za to, že vím stoprocentně o všech. Čili máme určitý přehled o těch velkých projektech, která směřují na Centra excellence, ale ...

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Myslel jsem, ptal jsem se právě na tato velká centra?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak, ale některá z nich, jsou některá z nich, která jsme vyhodnotili, o kterých víme a která jsme vyhodnotili, že jsou skutečně taková, která bychom měli jako Akademie věd i podpořit, to znamená především morálně, politicky a samozřejmě v té přípravné fázi i finančně, a to jsou v tuto chvíli tři centra. Je to, jsou to, dvě z nich jsou takzvané velké infrastruktury, což je velmi důležité, protože ne každé Centrum excellence musí mít infrastrukturu. Infrastruktura je zařízení, to znamená, to je něco, co se postaví, funguje a kdokoliv, kdo, řekněme, má příslušnou erudici, by měl mít k tomu přístup a měl by to využívat, čili to není například Ústav Akademie věd, je to skutečně zařízení typu, jako je synchrotron Brně, který by se měl postavit nebo velký obrovský laser, který se připravuje pod hlavičkou Evropské unie, to jsou dvě, která takové ty velké infrastruktury. Třetí takový projekt, který Akademie věd se rozhodla na této úrovni podporovat, je takzvaný projekt BIOCEV, což je představa společného pracoviště pro biotechnologie a biomedicínský výzkum, společný pracoviště nebo společný projekt několika Ústavů Akademie věd a dvou fakult **Karlovy univerzity**.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Máte představu, pane Rákosníku, pokud by projekty, které jsou spojeny právě s těmito třemi Centry excellence budoucími, pokud by ty projekty byly přijaty beze změny, kolik by tato tři centra spolkla peněz z onoho bruselského balíku?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak my, když se bavíme o té fázi budování, samozřejmě, že to, kolik by to čerpalo z těch zmíněných padesáti a něco miliard, tak tyto tři projekty dohromady v tuto chvíli podle současných předběžných odhadů by spotřebovaly něco mezi dvanácti a třinácti miliardami korun.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

A to ostatní by zbylo na všechny ostatní v české vědě?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Pokud by to tak dopadlo samozřejmě, nikde není psáno, že tyto tři projekty musí samozřejmě vyjít, ale my bychom si to samozřejmě přáli, protože se domníváme, že jsou to ty, řekněme, z těch nejlepších.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Akademie věd České republiky se tedy podle vašich slov bude snažit o, řekněme, prosazení a podporování těchto tří center excellence, vědeckých center. Kolik takových velkých institucí může vzniknout v České republice?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak my se domníváme, že takovýhle velkých institucí by samozřejmě nemělo vzniknout mnoho, protože, protože na to nebude ani kapacita lidská. Uvědomte si, že v roce 2013, nebo řekněme v roce 2015, kdyby se tato zařízení měla uvést do plného provozu, tak by se mělo obsadit stovkami až tisíci novými, nových vědeckých pracovníků, to je poměrně krátká doba na to, aby se připravily skutečně nové síly v takovémhle počtu.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Stačí na to české školství a české vědecké instituce nebo budete muset sahat do zahraničí?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

To asi není otázka úplně pro mě. Já se domnívám, že české školství by na to do značné míry stačilo, kdyby se ten operační program a vůbec ty strukturální fondy pro výzkum a vývoj začaly budovat koncepčně už před dvěma, třemi lety, kdy se na to přistoupilo, protože v tuto chvíli už mohli být na to vlastně vychováváni, za ty evropské peníze mohli být vychováváni ti noví odborníci na českých školách. Samozřejmě musíme předpokládat, věda je internacionální, že ta velká, zejména ta velká zařízení budou přístupná i odborníkům ze zahraničí. A dnes už není zcela výjimečné, že je poměrně velký zájem ze zahraničí pracovat na špičkových českých pracovištích.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Jen pro posluchače Českého rozhlasu 1 Radiožurnálu připomínám, že hostem dnešních Dvaceti minut Radiožurnálu je matematik a člen Akademické rady Akademie věd Jiří Rákosník. Já se ještě vrátím k přehledové zprávě vládního zmocněnce pro evropský výzkum Ivana Vilhelma o stavu naší vědy, respektive její struktury vědy a výzkumu. On v této zprávě mimo jiné píše, že nejhůře jsou na tom s výsledky naše humanitní vědy. A teď, když se vrátíme k tomu, o čem jsme teď mluvili, pane doktore, tak Akademie věd se rozhodla podporovat tři velká Centra excelence, všechna tato centra se týkají zejména, řekněme, technicko-vědních oborů. Tak se ptám, budete asi argumentovat, že BIOCEV tak úplně ne, ale vzhledem k tomu, že jsou to biotechnologie, tak možná i tak, tak se ptám, jestli se Akademie věd rozhodla podporovat oněmi dvanácti miliardami zhruba z toho balíku, obory, které nám zejména jdou a ty obory, které nám nejdou, prostě se ponechají tomu, aby zůstaly, řekněme, víc stranou?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak já bych s takovou interpretací nemohl souhlasit, jednak bych vás malinko opravil, nejde o technické obory, ale řekl bych, že jde o obory přírodovědné, protože i ten, ty dvě velké infrastruktury se netýkají pouze techniky a fyziky, ale týkají se velice mnoho biologických věd, jak ten synchrotron, tak ten velký laser, který by se měl budovat, takže jde především o přírodní vědy. Pokud jde o humanitní vědy, když si uvědomíte, že třeba ty velké projekty jsou klasifikovány jako projekty, které spotřebují na výstavbu alespoň padesát milionů eur, to je v dnešním kurzu nějakých dvanáct miliard, pardon, jedna celá dvě miliardy korun, ta představa, že se za takovéhle peníze vybuduje Centrum pro humanitní vědy, je asi dost, dost těžko představitelná.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Já nevím, je?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak představte si obrovský ústav za miliardu dvě stě milionů korun pro humanitní obory, které nepotřebují přístroje v řádu desítek, případně stovek milionů korun.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Kteří potřebují velkou knihovnu.

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Oni potřebují velkou knihovnu. A i když to samozřejmě jsou nemalé výdaje, tak já si neumím představit, že bychom dokázali postavit za miliardu nové velké zařízení pro humanitní obory v tomto. Čili já si myslím, že ty humanitní obory by samozřejmě měly mít šanci také, pro ty humanitní obory by měla být šance něco vybudovat z těch strukturálních fondů, ale ne v té kategorii velkých projektů.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Já se ptám, pane doktore Rákosníku, na to a tím se vrátím k té první otázce, jestli čirou náhodou ten balík třiapadesáti miliard korun nějakým způsobem nerozděluje českou vědu, protože už i takové hlasy se minimálně v médiích objevily, kdy ve chvíli, kdy hlavní vědecká instituce Akademie věd České republiky podporuje tři tyto velké projekty nebo se rozhodla je podporovat silou, jaksi váhou svojí existence, tak jestli náhodou na tom veškeré menší instituce či jiné vědní obory nebudou tak trochu bity.

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak především vědní obory v žádném případě ne, protože stejné nebo podobné vědní obory jsou samozřejmě i na vysokých školách i případně v resortních ústavech, čili já bych to nebral, jako že to je boj mezi vědními obory, to za

prvé. Za druhé bych to nebral ani, jako že to je tahanice mezi Akademií věd a třeba vysokými školami, jak se v poslední době občas možná někde interpretuje, znovu opakuji, ty dva největší projekty, to znamená, ten laser a ten synchrotron jsou zařízení, nikoliv pro Akademii věd, ale pro Českou republiku a dokonce pro střední Evropu, v případě synchrotronu pro Evropu jako celek v případě toho laseru, čili jde o zařízení, která skutečně ..., to není tak, že by Akademie věd chtěla nějaké peníze pro sebe, je to, řekněme, já nevím, jestli mohu říct takové slovo státnický čin vybudovat něco, co bude sloužit České republice. Já si myslím, že takto by se měli všichni dívat na ty strukturální fondy, tedy příležitost jednou vlastně, jednou v historii je příležitost dohnat ten investiční dluh, o kterém jsem hovořil a vybudovat něco pro budoucnost, skutečně pro budoucí generaci.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Tak a posuňme se ještě ke druhému bodu nebo, řekněme, postupovému cíli, který specifikuje operační program Výzkum a vývoj pro inovace a tím je, abych to řekl o něco více lidověji, komerční využití vědeckých výsledků, jak, jak se dají vědecké výsledky českých vědců více či lépe komerčně využít?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

To je velmi složitá otázka. My se teď tím poměrně intenzivně zabýváme na některých pracovištích Akademie věd, jak posluchači možná vědí, od roku 2007 se změnil právní status vědeckých ústavů v Akademii věd, ze státních příspěvkových institucí se z nich staly veřejné výzkumné investice, které hospodaří podobným způsobem jako veřejné vysoké školy a mají volnější pravidla právě pro zacházení s finančními prostředky a zejména tedy třeba s komercializací duševního vlastnictví. Ukazuje se, že sice zákon o veřejných výzkumných institucích toto umožňuje, ale je tady, jsou tady jiné zákony, které na to nebyly připraveny, a teď máme zadány některé studie advokátních, specializovaných advokátních kanceláří, které ukazují, že pravděpodobně bude potřeba některé zákony upravit, protože jsou formální legislativní překážky vyplývající z toho, že zákony se dělají jeden po druhém a ne vždy jsou zcela kompatibilní.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

To znamená, že to, co je také v některých materiálech, které se týkají operačního programu, zmiňováno, že by vědecké instituce měly a mohly zakládat takzvané spinofirmy, to znamená firmy, které vedle té vědecké instituce, coby například dceřiné, prostě budou, řekněme, zúročovat ty vědecké výsledky do komerční sféry, to v tuto chvíli už je přece možné?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

To je, ano, to je možné a už se to dokonce děje, už jsou první případy, kdy některé Ústavy Akademie věd zakládají takovéhle dceřiné společnosti, takové ...

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

A to je cesta, kterou budete se ubírat i dále?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Určitě, určitě. Já nechci říct, že to nejde. Já jsem jenom chtěl naznačit, že je to v tuto chvíli složitá otázka, že bych nedokázal na to jednoduše odpovědět. Je potřeba to dále promýšlet a já doufám, že v blízké době se to podaří napravit, protože například v letošním roce se má jeden z těch klíčových zákonů, zákon o podpoře výzkumu a vývoje měnit a je příležitost to, co nefunguje, tam spravit.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

A když to tedy osekáme od veškerých legislativních překážek a toho, jestli se legislativci dohodnou tak nebo jinak, což je vždycky poněkud sázka do loterie, tak co vlastně tedy v tuto chvíli brání české vědě, aby své výsledky více přilila do toho komerčního efektu?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak pokud bych měl říct, co brání, tak bych řekl, že to nejsou ty legislativní překážky, v této chvíli asi pořád je to určitá nezkušenost, to není jenom nezkušenost třeba vědců nebo tak, já si myslím, že v téhle zemi vůbec není obecně zkušenost s pořádnou komercializací duševního vlastnictví. Všichni se to teprve učíme, neexistuje to na žádné úrovni, skutečná profesionální podpora, a i v těch právních studiích, o kterých jsem teď hovořil, se ukázalo, že i různí právníci se to teprve učí, jak s tímto zacházet. Samozřejmě i v minulosti docházelo k tomu, že ústavy prodávaly patenty, prodávaly

licence, některé ústavy jako z toho mají poměrně velké příjmy, to se i medializovalo, ale ukazuje se, když teď se s ním zachází v nových podmínkách, ukazuje se, že leckdy to bylo děláno amatérsky a ty výnosy třeba nejsou takové, jaké by měly být, protože prostě to tady nikdo neumí a existuje k tomu profesionální podpora, ta se musí teprve budovat.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Říká zatím ve Dvaceti minutách Radiožurnálu Jiří Rákosník odpovědný za ekonomické a finanční záležitosti Akademie věd České republiky. A na závěr dnešních Dvaceti minut, pane doktore, ještě jedno téma, jak bude zajištěno, že v tom procesu podávání projektů právě v rámci toho operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, že si na ty bruselské peníze nesáhne vědecká instituce či tým, který prostě nevykazuje dlouhodobě výsledky, anebo je vykazuje, mizivé, tedy to, co se zatím ve financování české vědy ze státního rozpočtu děje, že prostě část z těch třidvaceti miliard padá do oné pověstné černé díry?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Tak to bude právě předmětem těch prováděcích dokumentů, o kterých jsem hovořil, že se teprve musí připravit na základě toho rámcového dokumentu, který se nyní schvaluje. Existují pravidla, která sleduje i Evropská komise, to není ve skutečnosti není tak, že by ty peníze už byly tady v České republice a my bychom si je mohli rozebrat podle vlastních pravidel, Evropská komise na to bude velmi přísně dohlížet a bude na to dohlížet i zpětně o ukončení těch projektů a bude zkoumat, jestli skutečně naplnily ten cíl, který byl původně deklarován. Takže všecko bude na orgánech, na řídicích orgánech, řídicích orgánech v případě tohoto programu operačního je ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a bude strašně záležet na tom, jak budou nastavena tato pravidla předem, podle těch, podle těch rámcových, která jsou nyní v tom dokumentu a jak budou ta pravidla potom sledována a skutečně dodržována.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

To znamená, teď v tuto chvíli se nedá říct, jestli je zcela vyloučeno, aby tím jaksi kolečkem schvalovacím prošla vědecká česká instituce, která, já nevím, jak to říct, nepracuje úplně dobře?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Já vám rozumím. No, tak jako, jako přírodovědec, jako matematik i jako člověk, který už má několik let zkušeností, tak samozřejmě se neodvážím říci ne, ale pevně věřím, že ne.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

A když se ještě vrátíme k tomu, že pokud se úplně nepletu, z dnešního rána je ta informace poslední, že operační program Výzkum a vývoj pro inovaci ještě nemá určeného svého ředitele či šéfa, tak znamená to něco pro budoucnost toho programu, měl už by mít člověka, který ho bude celý jaksi vést a řídit?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

No, to si myslím, že není tak úplně nezbytné, ale samozřejmě bylo by to lepší, to všecko souvisí s tím skluzem, který jsme nabrali a musí se to dělat všecko za pochodu, já se neobávám toho, že by to muselo nutně celý ten program ohrozit, ale je třeba, aby si všichni uvědomili, že opravdu zpoždění je katastrofální a jestliže nyní bude docházet ještě k nějakým odkladům a k nějakým situacím, které by měly být vyřešeny už v nejbližší době, takže samozřejmě by mohlo docházet potom k ohrožení celého toho programu.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Úplně poslední otázka, měl by šéfem tohoto operačního programu být vědec, je to nezbytně nutné, nebo ekonom by to měl být?

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

Já si myslím, že nezbytně nutné to není, dokonce by to asi nebylo úplně správné, já si myslím, že by to měl být v první řadě manažer, manažer, protože tam půjde o spoustu peněz, půjde tam o spoustu organizačních záležitostí, takový dobrý manažer si samozřejmě může k sobě vzít dobré vědce, kteří mu budou radit, ale asi by to spíš měl být dobrý manažer především.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Takových bylo dnešních Dvacet minut Radiožurnálu, bylo zejména o nastávajícím financování české vědy a výzkumu z evropských strukturálních fondů do roku 2013. Mým hostem byl Jiří Rákosník odpovědný za ekonomické a finanční záležitosti Akademie věd České republiky. Děkuji za váš čas, na shledanou.

Jiří RÁKOSNÍK, matematik, člen Akademické rady Akademie věd České republiky odpovědný za koncepční ekonomické a finanční záležitosti akademie

-----
Děkuji, na shledanou.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

U druhého mikrofonu tady v pražském studiu Českého rozhlasu byl Martin Veselovský, i já vám přeji příjemný podvečer.